

ალფრედ ადლერი

Alfred Adler

ინდივიდუალური ფსიქოლოგია

Individualpsychologie

თარგმანი გერმანული ენიდან
ეკუთვნის ვახტანგ გორგიშელს

გამომცემლობა „აქტი“

თბილისი / 2024

წინამდებარე მოხსენებაში აღფრედ აღლერი მოკლე მონახაზს აკეთებს შეხედულებისა, რომელიც ინდივიდუალური ფსიქოლოგიის მისეულ კონცეფციას დაედო საფუძვლად.

მთარგმნელი: ვახტანგ გორგიშელი

კორექტორი: ლიზი ქოპილაშვილი

გამომცემელი: გიზო ცაცუა

გამომცემლობა „აქტი“, 2024

ვებ-გვერდი: AKTI.GE

© გამომცემლობა „აქტი“

ISBN 978-9941-8-6547-3

სარჩევი

ინდივიდუალური ფსიქოლოგია.....5-55

არ ვიცი, იქნებით თუ არა მადლიერნი ამ მოხსენების დასრულების შემდეგ, როგორც მე ვარ მადლიერი თქვენი მობრძანებისთვის, როდესაც ინდივიდუალური ფსიქოლოგიის მთელ აღჭურვილობას წარმოგიდგენთ, თუმცა არ ვფიქრობ, რომ მათ დარწმუნებას შევძლებ, ვინც შესაძლოა, ჯერ კიდევ არ იცნობს მას და არც წარმოადგენა შეჭქმნია ჩვენი ამოცანის შესახებ. ჩვენი მეცნიერების კრიტიკოსებში ხშირად შემიმჩნევია, რომ ისინი მეორეხარისხოვანს ეტანებიან: აითვისებენ რა ჩვენი მუშაობის ინსტრუმენტებს, მათ მიანიანთ, რომ თუ კლავიატურაში გაერკვნენ, ახლა საქმის ცოდნით ძალუძთ იმსჯელონ შედეგების

შესახებ, რომელთა მიღწევაც ამ კლავიატურის მეშვეობითაა შესაძლებელი. მაგრამ ეს სულაც არ არის ასე. თუკი ვინმე ფიქრობს, რომ ინდივიდუალური ფსიქოლოგიის ამოცანები და მიღწევები არასრულფასოვნების განცდის, უპირატესობისკენ სწრაფვისა და მათი განსხვავებული ფორმების კომპენსაციის აღწერაზე დაიყვანება, ის შემცდარია.

ჩვენ საუბარი გვაქვს ადამიანის სულის ვებერთელა სივრცის შიგნით მიმართულებებისა და გზების შეცნობის შესახებ, იმისა, რომ ვისწავლოთ ინდივიდის ფსიქიკის რთული მელოდიების გაგება, რომლებიც კომპოზიტორის მიერ შექმნილი სიმფონიის მსგავსად გაისმის. ამ გაგებით თითოეული ადამიანი წარმოადგენს შემოქმედს, რადგან ის მთელი რიგი თანდაყოლილი ფაქტორებისა და შესაძლებლობებისგან ქმნის რალაცას. ამ მიზეზით მისი სულიერი ცხოვრების სურათი ერთიანობას წარმოადგენს.

ეს თემისი ინდივიდუალური ფსიქოლოგიის ჭიშკარია, მისი აუცილებელი წინაპირობა. ჩვენ ვერანაირ ნაყოფიერ შედეგს ვერ მივალწევდით ჩვენს შრომაში, ცოცხლად რომ არ გვექონდეს წარმოდგენილი, რას გვეუბნება სულიერი ცხო-

ვრების ყოველი გამოვლინება. ასევე თუკი ჩვენი კვლევის გზა აგვერეოდა, ადამიანში შესაძლოა ორი სული აღმოგვეჩინა, ან არცერთი. ადამიანის სულისთვის რომ ერთიანობა არ იყოს დამახასიათებელი, სიცხადის შეტანის ყოველი მცდელობა ამ გაგებით უპირობოდ განწირული იქნებოდა. აქ ჩვენ დიად წინამორბედთა გამოცდილებას უნდა დავეყრდნოთ, რომლებიც მართალია, არცთუ ბუსტად განმარტავდნენ სულიერ ცხოვრებას, მაგრამ მის გაგებაში გაცილებით შორს წავიდნენ, ვიდრე მრავალი თანამედროვე მკვლევარი. საკმარისი იქნება პიროვნების ერთიანობაზე მინიმუმება კანტთან, ამასთან, იმ დროს საუბარიც კი არ იყო რაიმე სახის ფსიქოლოგიურ კვლევაზე. ჩვენ შევძელით, შემდეგი ნაბიჯი გადაგვედგა და შუქი მოგვეფინა პიროვნების ერთიანობის წარმოშობისთვის. რაღა თქმა უნდა, მეცნიერებაში არსებობს მიმართულებები, რომლებსაც ეჭვი შეაქვთ ამ ერთიანობაში და პიროვნების შინაგან წინააღმდეგობრიობას მეტად დამაჯერებლად მიიჩნევენ. ჩვენ კი ვთვლით, რომ მართლები ისინი არიან, ვინც პიროვნების ერთიანობიდან გამოდინა და არა საბუნებისმეტყველო-მეცნიერული საფუძვლის მქონე ფილოსოფოსები, რომლე-

ბიც საერთო სურათიდან ცალკეული სიმპტომების ამოგლეჯას არიან ჩვეულნი. ჩვენი აზრით, ისინი ჰგვანან ადამიანს, რომელიც ცალკეული ნოტების მიხედვით ცდილობს მთელი მელოდიის მშვენიერების შეფასებას. ნოტის, აკორდის, ტაქტის მნიშვნელობა შესაძლოა გაგებულ იქნას მათი ზოგადი ურთიერთკავშირის განხილვიდან, ამასთან, მელოდია თავიდან მის ერთიანობაში უნდა აღვიქვათ და მთლიანის შესახებ შექმნილი შთაბეჭდილების საფუძველზე ვიმსჯელოთ ცალკეულ ნაწილზე.

მრავალს შესაძლოა უცნაურად მოეჩვენოს, მაგრამ რაიმეს შესახებ მსჯელობა შეიძლება მხოლოდ მთლიანის შეცნობით და ერთიანი კავშირისთვის თვალის მიდევნებით, რაც ყველა კერძო ნაწილს აღწევს. ეს კავშირი, მოძრაობის ეს ხაზი გვიჩვენებს სულიერ ცხოვრებას, რომელშიც არაფერია მშვიდ მდგომარეობაში, რომელშიც თითოეული მოძრავი ელემენტი არის წინამორბედი მოძრაობის დასრულება და ახლის დასაწყისი. ეს შეიძლება ფილმს შევადაროთ, რომლის მოქმედებაც ჩვენ თვალწინ ვითარდება, როდესაც ყოველი სცენა აღიქმება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენ მთლიან სუ-

რათს ვითვალისწინებთ, თუ გონების თვალით მივყვებით მოძრაობის ერთიან ხაზს და მისი ფინალის, სასრული მიზნის წინასწართქმას ვცდილობთ, სადაც ყველაფერი ერთიანდება. წარსულის პოეტები, ქმნიდნენ რა ადამიანთა ხატებს, ისე მოქმედებდნენ, რომ უკვე პირველ აქტში იბმებოდა ძირითადი ხაზები, რომლებსაც გარდუვალად მივყავდით ერთიანი დასასრულისკენ. დიადი კომპოზიტორებიც ასევე პირველივე ტაქტებიდან ამკვიდრებდნენ მთელი სიმფონიის აზრის საფუძველს. სწორედ მათ წარმოგვიდგინეს ადამიანის სულიერი ცხოვრების ჭეშმარიტი სურათი.

ბავშვი მოდის სამყაროში, აღჭურვილი რეფლექსების უნარითა და გარკვეული რაოდენობის მოთხოვნილებებით. ძალიან მალე ის იძულებული ხდება, ყველა თავისი მოძრაობა რომელიმე წამყვან იდეას დაუქვემდებაროს. ჩვენ ძალიან ზოგადად გამოვხატავთ მას, როდესაც ვამბობთ: თვითგადარჩენა, უპირატესობისკენ სწრაფვა, თავდაცვის აუცილებლობა, მაგრამ აღნიშნულის ქვეშ ჩვენ გვესმის, რომ საუბარი, უპირველეს ყოვლისა, ეხება განსაზღვრულ ნაბიჯს, რომელიც ბავშვმა უნდა გადადგას. მისი